

Ostravská univerzita Ostrava

9.4.2008

Univerzity nabízejí nové obory	3
9.4.2008 Mladá fronta DNES str. 7 Z celé země (ova)	

8.4.2008

Univerzity nabízí nové obory	3
8.4.2008 Mladá fronta DNES str. 2 Kraj Moravskoslezský MARTA SLEPÁNKOVÁ, MARKÉTA RADOVÁ	

krátce	4
8.4.2008 Týdeník okresu Nový Jičín str. 4 Kultura (mer)	

5.4.2008

Studenti ztvárnili haldu Ema.....	5
5.4.2008 Mladá fronta DNES str. 1 Kraj Moravskoslezský (ama)	

Vzdělané lékaře musí garantovat stát.....	5
5.4.2008 Právo str. 12 Severní Morava a Slezsko Jaroslav Slaný	

4.4.2008

Výstavy poradí kam na výlet.....	6
4.4.2008 Mladá fronta DNES str. 4 Kraj Moravskoslezský MARKÉTA RADOVÁ	

3.4.2008

FOTO - MATEMATICKÁ OLYMPIÁDA V OSTRAVĚ	7
3.4.2008 Právo str. 12 Severní Morava a Slezsko (kij)	

2.4.2008

Mezinárodní matematická soutěž.....	7
2.4.2008 ČRo - Ostrava str. 8 17:00 Události regionu	

Do Ostravy přijedou nejlepší studenti matematiky.....	8
2.4.2008 ČRo 1 - Radiožurnál str. 6 07:00 Ozvěny dne	

Mezinárodní matematická soutěž Vojtěcha Jarníka.....	9
2.4.2008 ČT 1 str. 4 19:25 Události v regionech - Ostrava	

27.3.2008

FANTASTIKA POD RENTGENEM.....	10
27.3.2008 Ikarie str. 57 <i>Ivan Adamovič</i>	

Ostravská univerzita Ostrava

9.4.2008

Univerzity nabízejí nové obory

9.4.2008 Mladá fronta DNES str. 7 Z celé země
(ova)

Ostrava - Chystáte se na vysokou školu, ale stále nevíte, co studovat? Univerzity v kraji nabízejí řadu nových oborů. Ke studiu většiny z nich se lze stále ještě přihlásit.

Na velké části fakult Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava s výjimkou Ekonomické fakulty a Fakulty stavební platí termín pro odevzdání přihlášky 30. dubna.

Škola vychovává odborníky v technologii letecké dopravy Nových studijních oborů nabízí VŠB-TU několik. Fakulta stavební od příštího akademického roku nově otevírá bakalářský studijní obor Dopravní inženýrství v rámci již zavedeného programu Stavební inženýrství. Na Fakultě strojní si lze vybrat z oborů nového studijního programu Technologie letecké dopravy, otevírá se i nový bakalářský obor Průmyslové inženýrství. Zejména v souvislosti s rozvojem automobilového průmyslu v kraji se **univerzita** rozhodla otevřít další z nových oborů, Materiály a technologie pro automobilový průmysl, který lze studovat bakalářsky na Fakultě metalurgie a materiálového inženýrství.

Také **Ostravská univerzita** od příštího roku rozšíří nabídku oborů. Zájemci o studium na Zdravotně sociální fakultě mohou od příštího akademického roku zvolit navazující magisterský program Ošetřovatelství s dvěma novými obory - Ošetřovatelská péče v pediatrii a Ošetřovatelská péče o pacienty v gerontologii. "Sestra se zaměřením na péči o seniory v gerontologii bude pomáhat dotvářet podmínky pro kvalitní život seniorů," řekla **Darja Jarošová z Ústavu ošetřovatelství a porodní asistence Ostravské univerzity**. Do 30. dubna lze odevzdávat přihlášku ke studiu nových oborů na **Pedagogické fakultě Ostravské univerzity**. Nově lze bakalářsky studovat některý z kombinovaných oborů programu Specializace v pedagogice, které jsou zaměřeny na vzdělávání. V nabídce jsou český jazyk, občanská výchova, matematika a křesťanská výchova.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - jižní Čechy

8.4.2008

Univerzity nabízí nové obory

8.4.2008 Mladá fronta DNES str. 2 Kraj Moravskoslezský
MARTA SLEPÁNKOVÁ, MARKÉTA RADOVÁ

V kraji bude nově možné studovat průmyslové inženýrství či třeba ošetřovatelskou péči v pediatrii

Ostrava - Chystáte se na vysokou školu, ale stále nevíte, co studovat? Univerzity v kraji nabízejí řadu nových oborů. Ke studiu většiny z nich se lze stále ještě přihlásit.

Na velké části fakult Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava s výjimkou Ekonomické fakulty a Fakulty stavební platí termín pro odevzdání přihlášky 30. dubna.

Škola vychovává odborníky v technologii letecké dopravy Nových studijních oborů nabízí VŠB-TU několik. Fakulta stavební od příštího akademického roku nově otevírá bakalářský studijní obor Dopravní inženýrství v rámci již zavedeného programu Stavební inženýrství.

Na Fakultě strojní si lze vybrat z oborů nového studijního programu Technologie letecké dopravy, otevírá se i nový bakalářský obor Průmyslové inženýrství.

Zejména v souvislosti s rozvojem automobilového průmyslu v kraji se univerzita rozhodla otevřít další z nových oborů, Materiály a technologie pro automobilový průmysl, který lze studovat bakalářsky na Fakultě

metalurgie a materiálového inženýrství. Také **Ostravská univerzita** od příštího akademického roku opět rozšíří nabídku oborů.

Zájemci o studium na Zdravotně sociální fakultě mohou od příštího akademického roku zvolit navazující magisterský program Ošetřovatelství s dvěma novými obory - Ošetřovatelská péče v pediatrii a Ošetřovatelská péče o pacienty v gerontologii. "Sestra se zaměřením na péči o seniory v gerontologii bude pomáhat dotvářet podmínky pro kvalitní život seniorů," naznačuje budoucí uplatnění absolventů nových studijních oborů Darja Jurošová z Ústavu ošetřovatelství a porodní asistence **Ostravské univerzity**. Otevření nových oborů opodstatňuje demografickým vývojem v Česku, podle něhož se předpokládá, že v roce 2030 budou téměř polovinu obyvatel Ostravy tvořit starší lidé.

Do 30. dubna lze odevzdávat přihlášku ke studiu nových oborů na **Pedagogické fakultě Ostravské univerzity**. Nově lze bakalářsky studovat některý z kombinovaných oborů programu Specializace v pedagogice, které jsou zaměřeny na vzdělávání. V nabídce jsou český jazyk, občanská výchova, matematika a křesťanská výchova se zaměřením na vzdělávání. Nově se lze přihlásit i k tříletému bakalářskému studiu Bohemistiky v praxi se zaměřením na jazykovou a literární komunikaci s dětmi nebo se zaměřením na multikulturní vztahy v regionu.

Filozofická fakulta Ostravské univerzity láká ke studiu nového atraktivního oboru s názvem Historie a ochrana průmyslového dědictví.

Jak připomíná Jana Bolková z děkanátu Filozofické fakulty, nově otevíraný obor navazuje na již zavedené a velmi žádané studium Dějin umění se zaměřením na technické památky a památkovou péči.

Na co se mohou studenti navazujícího studia těšit?

"V průběhu standardního dvouletého prezenčního studia se naučí rozvíjet své znalosti z dějin industrializace a urbanizace, z památkové péče a muzeologie a z teorie dějin umění a architektury," přibližuje Jana Bolková a dodává termín podání elektronických přihlášek ke studiu: 15. dubna.

Psychologii lze studovat i v kombinaci s jazykem **Filozofická fakulta Ostravské univerzity** připravila i další novinky -dvouoborové denní bakalářské studium psychologie v kombinaci s francouzským, latinským, španělským, polským nebo ruským jazykem a literaturou a jednooborové bakalářské studium polského jazyka ve sféře podnikání.

"Lhůta pro odevzdání přihlášky je do 14. května. A to pouze elektronicky," upozorňuje Jana Bolková.

Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě od příštího akademického roku nabízí nový obor, lázeňství a turismus. Termín přihlášek do prvního kola přijímacího řízení však již vypršel, o termínu pro druhé kolo se rozhodne v průběhu května. Také Obchodně podnikatelská fakulta Slezské univerzity v Karviné chystá na nový akademický rok otevření nových studijních oborů. Musí je však ještě schválit akreditační komise ministerstva. Termín odevzdání přihlášek pro druhé kolo přijímacího řízení v Karviné stanovili na 21. července.

Foto popis| STUDENTI. Vysokoškolští studenti se hlásí o slovo při diskuzi v aule. Univerzity v kraji letos nabízejí řadu nových oborů.

Foto autor| ILLUSTRÁČNÍ FOTO: MAFA - JAROSLAV OŽANA

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - severní Morava a Slezsko

krátce

8.4.2008 Týdeník okresu Nový Jičín str. 4 Kultura
(mer)

Projekt 100: Želvy mohou létat

FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM -Ve Frenštátě pokračuje putovní přehlídka filmů Projekt 100. Tento čtvrtek 10. dubna bude v tamním kině k vidění snímek Želvy mohou létat. Jde o první film natočený v Iráku po pádu Sadáma Husajna, který se odehrává v utečeneckém táboře na turecko-irácké hranici. Promítat jej budou od 19.30.

Sedlnice: korunovace krále a královny českého dabingu

SEDLNICE - Obec Sedlnice ve spolupráci s KIC Sněženska pořádá v rámci pátého výročí otevření Sněžanky v pátek 11. dubna v 18 hodin korunovaci Miroslava Moravce a Valérie Zawadské na oficiálního krále a královnu českého dabingu. U této příležitosti proběhne recitační pásmo obou protagonistů za klavírního doprovodu Jana Hanibala.

Jarní koncert v Kateřinících

KATEŘINICE - Koncert posluchačů a absolventů Katedry sólového zpěvu Fakulty umění Ostravské univerzity v Ostravě z pěvecké třídy doc. Drahomíry Míčkové se koná v sále Obecního domu v Kateřinících v pátek 11. dubna. Akce začíná v 18 hodin.

Ve Štramberku pokračuje přehlídka divadelních souborů

ŠTRAMBERK - Kulturní dům ve Štramberku hostí poslední z představení XI. Štramberské divadelní přehlídky amatérských divadelních souborů 2008. Tento pátek 11. dubna se tam od 19.30 představí DS Kotouč Štramberk hrou Nejstarší řemeslo.

Bůh, čest a vlast v Novém Jičíně

NOVÝ JIČÍN - Výstava z původních sbírek rodu Kinských zámku Lešná u Valašského Meziříčí s názvem Bůh, čest a vlast se koná v Rytířském sále a Kamenné síni Žerotínského zámku v Novém Jičíně. Expozice potrvá do 8. června.

Výstava panenek se přesunula do Frenštátu

FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM - Úspěšná výstava panenek ze sbírek Jany Růžičkové zamířila pod Radhošť. Ve výstavní síni Muzea ve Frenštátě pod Radhoštěm se bude konat až do 13. dubna tohoto roku.

Foto popis|

5.4.2008

Studenti ztvárnili haldu Ema

5.4.2008 Mladá fronta DNES str. 1 Kraj Moravskoslezský
(ama)

NA VÝSTAVIŠTI Originální projekt

Ostrava - Cestovatelé, zahrádkáři či třeba modeláři si do zítřka užijí na výstavišti Černá louka, které hostí výstavy Dovolena a region a Sport, modely, hobby, zahrada. Letos poprvé si lidé užijí i atraktivní doprovodný program. Spatří řadu kulturních vystoupení či třeba **originální projekt studentů Fakulty umění Ostravské univerzity Proč se kouří z haldy Ema? (na snímku).**

Foto autor| FOTO: MAFA - JAROSLAV OŽANA

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - severní Morava a Slezsko

Vzdělané lékaře musí garantovat stát

5.4.2008 Právo str. 12 Severní Morava a Slezsko
Jaroslav Slaný

Polemika

Už delší dobu pronikají do naší veřejnosti zejména prostřednictvím médií dílčí zprávy, a to o záměrech Julínkem vedeným ministerstvem zdravotnictví přeměnit fakultní, respektive **univerzitní** nemocnice na akciové společnosti. Těm, kdo jsou většinou konzumenty léčebné péče, může uniknout širší a dlouhodobější dopad těchto změn na chod a funkci zdravotnických zařízení, jež v zemi garantují léčebnou a preventivní péči na nejvyšší úrovni možností současné medicíny.

Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity již patnáct let garantuje na základě smluvního vztahu s Fakultní nemocnicí Ostrava výchovu a vzdělávání celé řady odborníků nelékařských zdravotnických profesí, bez nichž není možné si moderní medicínu už vůbec představit.

Vývoj událostí vede ke snaze o založení lékařské fakulty, což není v Ostravě žádné novum. První pokus se datuje do roku 1991. Pro odpor řady oficiálních subjektů se však rozběh lékařské fakulty neuskutečnil.

Chci podotknout, že naši absolventi snadno nacházejí uplatnění v praxi a mnoho jich také dnes už pracuje v zahraničí, kde úroveň vědomostí a schopnost ihned se plně uplatnit v praxi jsou hodnoceny velmi vysoce.

Ve vyspělých ekonomikách, jak v Evropě, tak i jinde v zahraničí, je zájem státu na edukaci (vzdělávání) odborníků lékařů i nelékařských zdravotnických profesí prioritní, vlády těchto států vyvíjejí maximální snahu o kvalitní i kvantitativní reprodukci těchto odborníků. Stejný přístup očekávám i v ČR.

Jinými slovy – při jakékoli transformaci sítě zdravotnických zařízení musí být ze strany státu zajištěno vzdělávání lékařů a všech ostatních zdravotnických profesí kontinuálně tak, aby nedošlo ke kolapsu a snížení úrovně poskytované léčebné péče, k níž jsme v České republice dospěli.

Foto popis|

O autorovi| **Jaroslav Slaný** (Autor polemiky je **děkanem Zdravotně sociální fakulty Ostravské univerzity**)

Regionální mutace| Právo - Severní Morava

4.4.2008

Výstavy poradí kam na výlet

4.4.2008 Mladá fronta DNES str. 4 Kraj Moravskoslezský

MARKÉTA RADOVÁ

KAM NA VÍKEND Na výstavě na Černé louce v Ostravě si budou moci lidé vybrat dovolenou

Ostrava - Nemáte ještě vybrané místo pro letní dovolenou? Toužíte si zaskotačit, zjistit zajímavosti z jednotlivých regionů Česka či třeba načerpat inspiraci z umění?

Pak zamiřte ode dneška do neděle na ostravské výstaviště Černá louka, kde se konají výstavy Dovolena a Region 2008 a Sport, modely, hobby, zahrada.

Ať jste dítě, student, dospělý či senior, podle pořadatelů ze společnosti Ostravské výstavy se rozhodně nudit nebudete.

Pavilon A ode dneška zaplní zástupci cestovních kanceláří, představí se jednotlivé regiony Česka, k vidění budou staré automobily, jízdní kola, ale i karavany, modely aut a zahradní vybavení...

Novinkou letošního ročníku je pestrý doprovodný program, který dnes nabídne první ročník projektu Cestovatel.ka.

Co se chystá? "Během celého dne nabídneme spoustu atraktivních cestovatelských přednášek spojených s promítáním," říká manažerka výstav Dovolena a Region a pořadatelka doprovodného programu Lucie Kajnarová a zve například na přednášky Milana Daňka a Aleny Žákové, kteří patří ke "špičkám v oboru". Daněk vystoupí v 11 hodin s přednáškou Bambuti - nejmenší lidé světa, Žáková pak od 12.50 hodin se zajímavým povídáním o Ugandě.

Jiří Krácalík v 11.55 hodin pohovoří o nejkrásnějších horách Ruska a Ukrajiny, Karel Wolf návštěvníky seznámí s legendárním městem Inků, Machu Picchu (ve 13.45 hodin) a s oblastí Ekvádoru a Galapág (v 15.35 hodin). Lucie Kovaříková popíše ve 14.40 hodin svou výpravu na kole všemi kontinenty, cestovatelský blok uzavře v 16.30 hodin Michal Jon povídáním o národních parcích Jihozápadu USA.

Cestovatelské téma v doprovodném programu v sobotu nahradí téma kulturní a umělecké - chystá se Regionální Mini Festival, v němž se představí zástupci jednotlivých regionů České republiky.

Od 10.30 hodin se postupně vystřídají Dětský folklorní soubor Hadrláček, jihomoravská cimbálová muzika, aerobic show, vystoupení hip hoperů, chybět nebude hudebněbásnický projekt mladého opavského umělce Jana Kunzeho Hičhaikum. Pořadatelé rovněž navázali spolupráci se studenty oboru sochařství Fakulty umění **Ostravské univerzity**. "Studenti vytvořili obrovskou multifunkční haldu se spoustou průzorů a členitým vnitřním prostorem, kolem níž se bude od pátku do neděle stále něco dít," přibližuje Lucie Kajnarová a dodává, že v pavilonu budou k vidění fotografie začínajících autorů, vyvrcholí i fotografická soutěž, jejíž hlavní cenou je

zájezd. Dovolená a Region patří na Černé louce k nejoblíbenějším výstavám, každoročně je navštíví na deset tisíc lidí z širokého okolí i zahraničí. Kromě široké nabídky cestovních kanceláří si užívají i drobné atrakce jako například trampolíny, vyžití na lanech, lukostřelbu či skákací boty.

Kdy se na výstaviště vypravit? Dnes a zítra od 10 do 18 hodin a v neděli od 10 do 16 hodin. Vstupné stojí pro dospělé 60 korun, zlevněné 40 korun a skupinové 30 korun.

Foto popis| PLÁŽ. I takto se dá návštěvníkům veletrhu Dovolená a region na Černé louce nabízet letní dovolená.

Foto autor| FOTO: MAFA - JAROSLAV OŽANA

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - severní Morava a Slezsko

3.4.2008

FOTO - MATEMATICKÁ OLYMPIÁDA V OSTRAVĚ.

3.4.2008 Právo str. 12 Severní Morava a Slezsko

(kij)

Foto popis| Téměř 150 studentů ze čtrnácti států se ve středu pustilo do každoročního pravidelného klání o titul nejlepšího počítače Evropy. Mezinárodní matematickou soutěž Vojtěcha Jarníka uspořádala **Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity**. Podle organizátorů většinou v klání triumfují zástupci Polska, Maďarska a ČR.

Foto autor| Foto PRÁVO – Radim Kijonka

Regionální mutace| Právo - Severní Morava

2.4.2008

Mezinárodní matematická soutěž

2.4.2008 ČRo - Ostrava str. 8 17:00 Události regionu

David PACLÍK; moderátor
Michal SVATOŠ, moderátor

Teorie čísel, integrály a důkazy matematických věd. Tak vypadá už osmnáctý ročník mezinárodní soutěže Vojtěcha Janíka. Tradiční měření sil mezi nejlepšími studenty z Evropy pořádá **Ostravská univerzita**. Více Martin Knitl.

Martin KNITL, redaktor

Do Ostravy přijeli ti nejlepší z jednatřiceti univerzit, třeba z Německa. A podobně jako tento student popisuje nervozitu z první takové zkušenosti, přiznávají úplně stejné pocity i domácí, i když se navenek tváří jakoby nic.

studentka

Už loni jsem soutěžila.

Martin KNITL, redaktor

Je to těžká soutěž?

studentka

Dalo by se říct, že ano.

Martin KNITL, redaktor

Čeho se obáváte? Jakého zadání?

studentka

Já nevím, člověk musí čekat cokoli.

Martin KNITL, redaktor

Jeden z organizátorů Jaroslav Hančl je spokojen s tím, že se daří rok co rok seznat skutečnou matematickou elitu.

Jaroslav HANČL, jeden z organizátorů

Osmnáct let už to tady organizujeme a jezdí tady spousta studentů vod Anglie až po Maribor, to je ve Slovinsku.

Martin KNITL, redaktor

A **proděkan Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity Petr Šaloun** věří, že Češi obstojí se ctí.

Petr ŠALOUN, proděkan Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity

To znamená, že se ocitneme možná někde uprostřed toho pole, které ovšem pokrývá celou Evropu.

Martin KNITL, redaktor

Mimochodem víte, jak matematiku definují sami vědci? Třeba takto:

vědec

Intelektuální cvičení, umět řešit problémy.

Martin KNITL, redaktor

Zřejmě by s tím souhlasil i jeden z největších českých matematiků Vojtěch Jarník, po kterém je soutěž pojmenovaná. Mezinárodní klání skončí zítra vyhlášením výsledků. Do té doby si studenti prožijí perné chvíle.

studentka

Hlavně u těch příkladů, když počítáte jeden příklad na dvě stránky. To je nádhera.

Do Ostravy přijedou nejlepší studenti matematiky

2.4.2008 ČRo 1 - Radiožurnál str. 6 07:00 Ozvěny dne

Kateřina CAUSIDISOVÁ, moderátorka

Do Ostravy přijedou nejlepší studenti matematiky. Osmnáctého ročníku mezinárodní soutěže Vojtěcha Jarníka se zúčastní posluchači z jednácti významných univerzit z celé Evropy. Dvoudenní řešení náročných matematických úloh začne dnes o půl deváté dopoledne a zítra skončí vyhlášením vítězů. Jak potvrdila mluvčí pořadající **Ostravské univerzity** Eva Kijonková, úroveň soutěžících je tradičně velmi vysoká.

Eva KIJONKOVÁ, mluvčí pořadající **Ostravské univerzity**

Už před touto soutěží se na každé univerzitě konala jednotlivá předkola, jedná se tedy o elitu a většina přijíždějících jsou obvykle bývalí vítězové matematických olympiád v jednotlivých státech, těchto účastníků ze zahraničí bude více než stovka.

Mezinárodní matematická soutěž Vojtěcha Jarníka

2.4.2008 ČT 1 str. 4 19:25 Události v regionech - Ostrava

Markéta PERNICKÁ, moderátorka

Vysokoškolští studenti matematiky z celé Evropy se už po osmnácté utkali na **mezinárodní matematické soutěži Vojtěcha Jarníka**. Pravidelně jí pořádá Ostravská univerzita a je nejstarší vysokoškolskou matematickou soutěží v Evropě. Soutěže se letos účastní sto čtyřicet devět studentů z jednatřiceti univerzit.

Eva LANKOČÍ, redaktorka

Nadšení pro matematiku, logické myšlení a chuť vyhrát. To spojuje všechny studenty, kteří se účastní matematické olympiády o cenu Vojtěcha Jarníka.

František KONOPECKÝ, student 3. ročníku, UK

Baví mě matematika a chtěl bych tady nějak dosáhnout nějakého výsledku, ono se to hodí i dál.

Michal ROLÍNEK, student 1. ročníku, UK

Očekávám zajímavé příklady a že budu muset popřemýšlet.

Sara Sabina ZEMLJIČ, studentka 2. ročníku, University in Maribor, Slovinsko

Ne, strach nemám, protože si myslím, že je důležité tady být a ne vyhrát.

Eva LANKOČÍ, redaktorka

Studenti ze čtrnácti evropských států soutěží ve dvou kategoriích. Na univerzitu taky přijelo dvacet čtyři delegátů, kteří příklady pro studenty připravili a také dohlíželi na regulérnost celé soutěže.

Jakub WOJTASZCZYK, předseda poroty, Varšava

Myslím si, že příklady nejsou příliš těžké. Doufám, že jeden až dva studenti v každé kategorii vyřeší všechny úlohy.

Jaroslav HANČL, hlavní organizátor soutěže

Každá univerzita posílá dva příklady, no, a potom se sejdeme vždycky den před soutěží a z těchto příkladů vybereme čtyři příklady do první a čtyři příklady do druhé kategorie.

Eva LANKOČÍ, redaktorka

Učebnice Vojtěcha Jarníka vychovaly generace českých a slovenských matematiků. Mezinárodní olympiáda původně začala jako malá soutěž českých a slovenských počítačů.

Petr ŠALOUN, proděkan, Ostravská univerzita

Na téhle škole je obrovská matematická tradice a že jsme uznávaní a že jsme uznávaný. A víc jak sto sedmdesát účastníků téhle soutěže dokladuje, že má úroveň a že naše škola má jméno a tradici.

Eva LANKOČÍ, redaktorka

Vyhlášení nejúspěšnějších studentů soutěže Vojtěcha Jarníka proběhne zítra na Ostravské univerzitě v odpoledních hodinách.

Markéta PERNICKÁ, moderátorka

Středeční Události v regionech končí, další informace vám přineseme zase zítra.

27.3.2008

FANTASTIKA POD RENTGENEM

27.3.2008 Ikarie str. 57

Ivan Adamovič

Antiutopie a nevydané rukopisy

Začneme knihou čtyři roky starou, kterou jsme zatím v Ikarii byť jen zmínkou neprávem opomíjeli. Malým alibi budiž nám to, že vyšla v nákladu pouhých sto kusů v edici spisů **Filozofické fakulty Ostravské univerzity**. Přitom **Negativní utopie v české próze druhé poloviny 20. století od Petra Hrtánka je po odborné stránce asi nejpropracovanější porevoluční studie o fantastice od českého autora**. Autor se pokouší nalézt typické znaky pro domácí antiutopickou literaturu uvedeného období. Jeho přístup je mimořádně dobře podložen sekundární literaturou, navíc velmi dobře a logicky využívanou. Styl bude pro neškoleného čtenáře asi poněkud akademický, ale stále ještě v mezích srozumitelnosti. Poněkud horší je to s výběrem literatury primární. Hrtánek vychází z četby 23 románů a 6 povídek. Pro fantastický kánon je zajímavé jeho zařazení dříve opomíjených textů na hranici žánru, jakým je například román Eduarda Petišky Cesta do země Lidivoni či připomenutí pozoruhodného textu Mimner aneb Hra o smrděocha Jiřího Gruši. Jenže stále ještě zbývá velké množství dalších, především krátkých textů, které téma negativní utopie rozvíjejí a v knize citovány nejsou.

Možná je to dáno i tím, že autor nevidí negativní utopii jako podmnožinu science fiction. Podle jeho definice je jí "fiktivní svět konstruovaný jako alegorický model kriticky nazíraného a hodnoceného stavu lidské společnosti, jako jinotajné zpodobení společenstva lidí spoutaného totalitarismem různých forem a podob". Tím v podstatě vylučuje negativní budoucnosti, které nejsou odrazem naší současnosti či minulosti. Naopak do negativní utopie kooptuje díla jinotajná, až apokryfní, posazená do náležitě přizdobené minulosti, jako např. novelu Šaman od Egon Bondyho či román Pravda o zkáze Sodomy od Ivana Kříže.

Ale i autorova selekce textů přináší zajímavé výsledky, především ukazuje, jak mnoho mají české negativní utopie společného a jak podstatnou část české poválečné fantastiky tvořily. Přínosné jsou pasáže, v nichž Hrtánek ukazuje, jakých nových rolí nabývají metamorfózy jazyka používaného ve světech negativních utopií, jak výmluvně vypovídají o snahách překódovat realitu ve prospěch vládnoucí vrstvy. Za pozornost stojí také zkoumání role vypravěče v antiutopiích v návaznosti na čtenářské vnímání popisovaného světa a v neposlední řadě i poukázání na roli erotických motivů v této literatuře.

Jiné pasáže naopak trpí nedostatkem kontextu a mezižánrových srovnání. Například motiv cesty se nám nezdá být příznačný pro antiutopické vyprávění o nic více než pro science fiction obecně, také zdůrazňované "motivické průniky" filozofie či populární kultury do české antiutopie jsou dány spíše omezeným výběrem textů, a zejména výjimečným zjevem Egon Bondyho, než že by byly znakem tohoto subžánru jako takového. Nyní se přenesme od potenciálních světů k potenciálním knihám. Lektorské posudky jsou zvláštní útvar, který se dosud nikdy nedočkal oficiálního vydání. Jedná se o součást interní praxe především předrevolučních nakladatelství, kdy každý titul kromě redakce hodnotil jeden či více externích zkušených čtenářů-lektorů. Patřil mezi ně i Jan Lopatka, osobnost, která měla v kritice 60. až 90. let minulého století snad nejbližší ke statutu a erudici F. X. Šaldy. Souborné vydání jeho "recenzí" určených pro potřeby nakladatelů Posudky (Torst, 2005) nás bude zajímat, protože mezi desítkami sebraných posudků figuruje také devět titulů fantastického žánru.

Mnohé z lektorovaných rukopisů nikdy tiskem nevyšly, takže sebrané posudky tvoří jakési neviditelné, paralelní dějiny české literatury. Dějiny ještě před průchodem filtrem kvality a ideologie, dějiny nerozlišující velikány a grafomany. Lopatka měl velmi široký záběr a je sympatické, že se stejným zaujetím jako k obecné literatuře přistupoval i k detektivkám či science fiction.

Hned první nalezený SF titul vzbuzuje zvědavost. Kdo asi byl záhadný Zdeněk Uhorek, jehož rukopis Jedy skončil v roce 1971 předčasně svou pouť nepřilíš pochvalným Lopatkovým posudkem? Většinu rukopisu tvoří

novela Mor, která operuje, zřejmě s velkou naivitou, s bizarní myšlenkou: jestliže existují bakterie ochromující živé organismy, proč by nemohla existovat syntetická bakterie usmrcující neživé stroje? K tomu závěru dojde hlavní hrdina, když zpozoruje, že veškeré mechanismy od vlaků po hodinky vypovídají službu.

Teprve od počátku 80. let houstne intenzita posuzovaných SF rukopisů. Odhadem do roku 1981 umístil editor Michael Špirit nedatovaný posudek na Součkův krátký román Bohové Atlantidy (vyšel knižně o pár let později).

Lektorát zakončí takto: "Doporučuji k vydání po novém čtení autorském a důkladném redakčním probrání celé zatraceně vtipné a za každou cenu a vždy duchaplné stylizace.

Autor je ochoten dát za vtipnost málem království. To je třeba mít na zřeteli a všechny ty slovní hříčky a asociace pečlivě zvážít. Desetina by stačila." Dost divoký děj má lektorovaný rukopis románu Vladimíra Chrastiny Prohlášení poledního slunce (1982): Země je zničena mimozemšťany a zachraňují se pouze příslušníci "sekt ohně", kterým je umožněno vybudovat lepší civilizaci na Venuši. Pečlivý editor odhalil, že o patnáct let později autor s tímto rukopisem soutěžil v Ceně Karla Čapka a skončil na nepříliš povzbudivém sedmém místě v kategorii román a novela. Podobný osud stihl také SF román Oldřicha Pruší Atlantský oheň. Ten byl napsán rovněž v roce 1982 a autor s ním obeslal Cenu Karla Čapka až v roce 2003. Výsledek: osmé místo a rukopis zůstal nevydaný. "Před čtenářem se odvíjí přísná science a přísná fiction, transparentní časoprostorové průniky, komunikátory, propadání časem a podobné kejkle," píše Lopatka. Následuje poměrně pozitivnější posudek na sbírku povídek Jiřího Čihaře Smyšlenky, která později vychází v poněkud jiném složení jako Údolí moudrých hlav.

Povážlivě zamotaný děj točící se kolem hrdiny s parapsychickými schopnostmi má rukopis RONALDA KRAUSE Šestý smysl pro zločin, také z roku 1982. Mnohem zajímavější je popis románu Petra Kostky (že by další pseudonym Alexandra Kramera?) Projekt Štěstí z roku 1983, rovněž nevydaného. Autor v něm ve třech časových plánech vykresluje zrod zcela nové civilizační fáze lidstva. Zločinný vědec v blízké budoucnosti unáší děti a drží je v izolovaném světě, kde jim je zamezen přístup k informaci o tom, že existuje smrt. Účelem je získat lepšího člověka bez fatální starosti o vlastní konec. Tato praxe se o stovky let později rozšíří na celou planetu. Civilizace je rozdělena na dva přísně oddělené okruhy, v tom jednom se žije, do druhého se chodí tajně umírat.

Zbylé dva tituly v našem výčtu jsou okrajově fantastické a oba vyšly knižně: Jaroslav Bílý - Zostření paměti po úrazu a Ivan Matoušek - Nové lázně.

Lopatkovy posudky lze doporučit také začínajícím kritikům a spisovatelům. Mezi řádky se dá vyčíst řada neduhů, kterými trpí zejména prózy nováčků, ale nejen jich.

V posudku ke jmenovanému rukopisu Oldřicha Pruší se Lopatka uchyluje ke shrnutí svého kritického kréda, podle kterého byl pojmenován zásadní výbor jeho kritik Šifra lidské existence: "Žádná speciální žánrová poloha dosud nezbavila literární text snad základní podmínky (...): být šifrou lidského existování. To - abychom se pokusili upřesnit - znamená obrazem, který může být stále interpretován, rozvíjen, dořikáván, a přitom nikdy úplně beze zbytku. A dokud tato možnost je, mluvíme obecně o čtenářské živosti. U textů podobných, jako je tento, se ocitáme v poněkud paradoxní obrácené situaci - zde jako by místo původního obrazu bylo jen to dořikávání."

Foto popis|